

צילום: visualphotos

עבודת קודש

דוח שהכינה הוועדה לבחינת מדיניות תעסוקה של בנק ישראל, שהוגש למשרד התמ"ת, מציג יעדי תעסוקה להוספת כ-31 אלף עובדים בשנה מקרב האוכלוסייה שאינה עובדת. כמה מהם יהיו חרדים? ומה יהיה על הקצבאות?

דבי קאופמן

2028 - חזון ואסטרטגיה כלכלית-חברתית בעולם גלובלי, שהובילו אלי הורביץ ודוד ברודט בשיתוף עם מוסד שמואל נאמן, שנועדו לתת מענה לאחת הבעיות העיקריות של המשק הישראלי - השתתפות נמוכה של הקהילה החרדית בשוק העבודה. לדברי גל, יש צורך בפעילות שטח ונקיטת פעולות מיידיות. "הרוח שחיברנו מציע סדרה של משימות קונקרטיות, ישימות וניתנות לכימות ומדידה, שמטרתן להתגבר על החסמים שמונעים מהאוכלוסייה החרדית להשתלב בשוק העבודה הישראלי", הוא מסביר. אילו פעולות יש לנקוט? גל: "חיבור הציבור החרדי לגורמי תעסוקה, קידום הכשרה מקצועית וחינוך אקדמי ושיפור השימוש במגוון קיימים (כגון שירות צבאי ואזרחי, מדיניות פסקאלית). במסגרת כל נתיב שכזה נכללות מספר משימות, ולכל משימה חייבם להגדיר לוח זמנים, יעדים מדידים ואף רשימת מבצעים פוטנציאלית". ומה באשר לקצבאות האברכים? אם הממ"ד שלה תמשיך להעניק אותן, זה לא יפגע בכל הניסיונות להוציא אותם לעבודה? גל: "בקרב הציבור החרדי, בעיקר האברכים הצעירים שבהם, יהיו תמיד כאלו שיישארו בישיבה ויקדישו כל זמנם ללימודי קודש, בין אם יקבלו קצבאות מוגדלות ובין אם לא. אבל באותה מידה גם נכון לומר שישנם כיום מספרים גדלים והולכים של אברכים שמבקשים 'להשתחרר' מהגדרת 'תורתם אומנותם', המונעת מהם לעבוד, ומחפשים דרך להיכנס לשוק העבודה. התהליך הזה קורה בתוך הציבור החרדי ללא קשר למדיניות הממשלה. יש כיום סדר גודל של כ-4,500 אברכים שלומדים במסגרות אקדמיות ומקצועיות, ומכילים עצמם לעבודה מכניסה. ישנם גם כ-2,500 אברכים שמשרתים כרגע או בשירות האזרחי או בצה"ל. לפני כשנתיים המספר היה קרוב לאפס. אנחנו צופים כרגע בתהליך של שינוי

שבועות האחרונים נושא החרדים ופרנסתם מדיר שינה מעיני מקבלי ההחלטות והציבור. איום מצד סיעות יהדות התורה וש"ס להצביע נגד תקציב המדינה בקריאה השנייה והשלישית בסוף דצמבר 2010, במידה שהצעת החוק למתן קצבאות הבטחת הכנסת לאברכים לא תתקבל, גורם לראש הממשלה להתקפל, לוותר ולהפריש כספי ציבור לאברכים שלא נלחמים על פרנסתם בעבודה. בכך, הוא בעצם מותיר את מצב אי התעסוקה של החרדים בישראל על כנו, ואף פוגע בבג"ץ, במקום לנסות להוביל פתרון הולם לבעיה. נשאלת השאלה, כיצד ניתן בכל זאת להתמודד עם בעיית אי התעסוקה של הציבור החרדי מבלי להיכנס לסיבוכים פוליטיים. "בנק ישראל רואה בשילוב החברה החרדית בשוק העבודה של ישראל יעד מרכזי, אשר ישפיע באופן ישיר על שיעור התעסוקה הכללי וצמיחת התוצר לנפש. לחברה החרדית קיימים חסמי כניסה רבים ותמריצים שלילים שונים ליציאה לעבודה", אומר פרופ' צבי אקשטיין, המשנה לנגיד בנק ישראל, לקראת מושב תעסוקה במסגרת ועידת ישראל לעסקים של "גלובס". "מתווה בצורה של 'ארגז כלים', שביכולתו לטפל הן בחסמי הכניסה והן בהגדלת התמריצים החיוביים ליציאה לשוק העבודה, עשוי לשנות את המצב", הוא מוסיף. "למשל, שוברי סבסוד אישיים, ליווי וסיוע למעסיקים, סבסוד הסעות לעובדים, וכן ייעול מערכת מעונות יום". ד"ר ראובן גל, ממוסד שמואל נאמן בטכניון, מוביל רוח המכונה "מפת הדרכים". הרוח נעשה בשיתוף פעולה בין מוסד שמואל נאמן לגורמים שונים בממשלה, בתעשייה ובאקדמיה, והוא כולל ניתוח של חסמים המפריעים לשילובה של האוכלוסייה החרדית בשוק העבודה. הרוח הוא פועל יוצא של תכנית "ישראל

